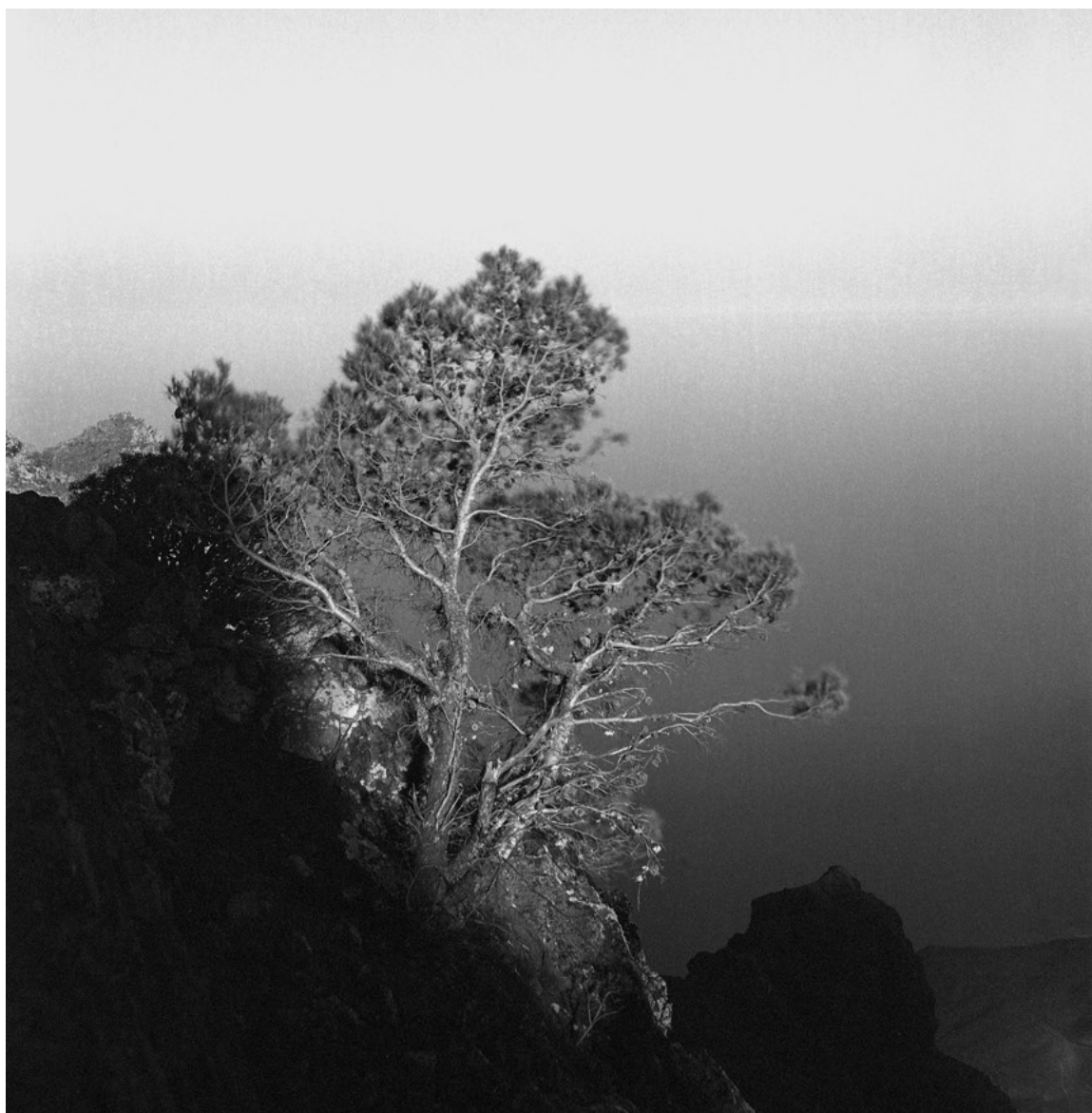

FOTOGRAFIE

Oorverdovend stille landschappen

Awoiska van der Molen laat tijd en lucht stollen. © Awoiska van der Molen

Landschapsfoto's die niet gewoon de bomen, zeeën of bossen weergeven die voor de lens model stonden, maar een heel psychologisch verhaal vertellen. Dat is de charme van de Nederlandse fotografe Awoiska van der Molen.

VAN ONZE MEDEWERKER

STEFAN VANTHUYNE

Waarom vinden we een foto van een landschap mooi of niet mooi? Goed of niet goed? Het is een vraag waarover Robert Adams, een van de meest erudiete fotografen van het Amerikaanse landschap, diep nadacht. Het is de mate waarin een landschap aansluit bij onze beleving van het leven die een scène uiteindelijk betekenis geeft, schrijft hij. Hij stelt dat de geografie van een landschapsbeeld op zich moeilijk naar waarde te schatten valt, maar dat we hopen dat de visie van de kunstenaar ons helpt te ontdekken waarom die ene plek net significant is. Daarom, besluit Adams, zouden we het in de meeste gevallen verkiezen om een halfuur voor Edward Hoppers schilderij *Sunday morning* te staan dan een halfuur in de straat die als onderwerp diende.

Hetzelfde geldt voor de beheerste landschapsfoto's waarmee Awoiska van der Molen sinds enkele jaren een gestage opgang maakt. Vermoedelijk dragen de afgelegen

plaatsen waar de Nederlandse haar beelden maakt op zich al een overweldigende natuurkracht in zich. Maar de verstommende impact die de zwart-witfoto's hebben, is toch de verdienste van de fotografe en de gracieuze prints die ze zelf in haar donkere kamer vervaardigt.

'Ik heb altijd het gevoel gehad dat het de kwaliteit van de stem is waarin de echte inhoud van een song vervat zit', zei Jeff Buckley ooit. 'Woorden suggereren enkel een beleving, maar de stem is die beleving.' Vervang 'woorden' door 'foto's' en 'stem' door 'print', en je begrijpt: diep doorgedrongen in het barietpapier zijn dit andere landschappen geworden.

Alle zuurstof lijkt uit het beeld gezogen, de sfeer voelt ijl aan

Van der Molen werkt in volstrekte eenzaamheid. Dat zorgt ervoor dat ze na verloop van tijd niet alleen de omgeving anders gaat ervaren, maar ook zichzelf. Rust en traagheid zijn vaak gebruikte woorden om haar werk te beschrijven, vanwege de oorverdovende stilte die ervan uitgaat. Niettemin is elk beeld sterk geladen. Iets waarvan je je pas echt bewust wordt wanneer die spanning doormidden wordt gesneden, zoals in de grootste, tweedelige print

op de tentoonstelling.

De spanning is ook voelbaar in de horizon van het duistere zeezicht, een beeld dat doet denken aan de *Seascapes* van Hiroshi Sugimoto. Net als de Japanner speelt Van der Molen met variërende sluitertijden, een techniek waarmee fotografen licht en tijd naar hun hand zetten. Alleen doet zij het fijnzinniger. Terwijl Sugimoto aan zijn beelden een filosofische invulling geeft, is de benadering van Van der Molen veeleer psychologisch. Tijd is geen metafysisch of spiritueel begrip, maar een aards en bovendien persoonlijk gegeven. Hoe gaan we ermee om vandaag? In het Japans bestaat het woord landschap uit twee karaktertekens, waarvan het eerste zoveel betekent als 'wind die waait'. Ook in de beelden van Van der Molen is het element lucht heel erg aanwezig - of net afwezig. In haar foto's zie je soms een tak zachtjes wuiven, subtiele beweging gevangen in een langdurige lensopening. Maar nog vaker lijkt het alsof alle zuurstof uit het beeld is gezogen en voelt de sfeer ijl aan. Niet alleen de tijd, maar ook de lucht verglijdt en stolt uiteindelijk in het beeld. Een stolling die tastbaar wordt in de afdruk. De landschapsfoto's van Van der Molen zijn letterlijk adembenemend.

Awoiska van der Molen: t.e.m. 26 juni bij Kristof De Clercq Gallery in Gent

★★★★☆

FILM

Lumière kraakt onder illegale downloads

Lumière schroeft zijn activiteiten als film distributeur terug, met ontslagen tot gevolg. Het bedrijf hekelt de straffeloosheid van piraterij.

Twee zomers geleden scoorde Lumière in de Belgische en Nederlandse bioscopen met de latere Oscarwinnaar *Boyhood*, maar het ziet er naar uit dat de distributeur dat succes niet meer zal evenaren. Lumière gaat immers minder inzetten op het verdelen van films. Vorig jaar bracht Lumière nog een vijftiwintigtal films naar de cinema, waaronder toppers als *A most violent year*, *Turist* en *The diary of a teenage girl*. Voortaan zouden dat er nog zes per jaar zijn. Het aantal ontslagen is nog niet zeker. Het bedrijf met vestigingen in Gent en Amsterdam zou zo'n 45 werknemers tellen.

Ceo Jan De Clercq wijst als directe oorzaak naar de piraterij. Illegale downloads, zoals via een online platform als Popcorn Time, zou een derde tot de helft van hun omzet inpikken. Een kinderfilm die Lumière uitbracht, *Shaun the sheep: The movie*, werd in België en Nederland 164.000 keer illegaal gedownload.

De piraterij tast vooral de dvd-markt aan. Met dvd's verdienen distributeurs klassiek de uitgaven terug die ze deden om de film in de zalen uit te brengen. Dat model staat nu onder druk.

Terwijl in de Benelux piraterij geïllustreerd wordt, deelt Duitsland

'Shaun the sheep': downloadtopper. © rr

Lumière zal wel een nieuwe bioscoop bouwen in Mechelen

strengere straffen uit aan de gebruikers. Downloaders worden er massaal achternagezet door advocatenbureaus, die vaak tot 1.000 euro eisen voor het downloaden van een film.

Lumière blijft overigens wel geloven in de bioscoop: het bedrijf plant in Mechelen een bioscoop met drie zalen. Er zijn ook Lumièrebioscopen in Antwerpen (Cartoon's) en Brugge, waar in september een vierde zaal opengaat.

Verder blijft Lumière films en tv-series produceren, met onder andere drie Vlaamse films en drie internationale series in de pijplijn. Maar een distributeur die (zo goed als) wegvalt, is slecht nieuws voor zowel de filmbusiness als de film liefhebber. (jst)

Ziedende ziener

POP ★★★★★

Ty Segall and The Muggers

Gezien op 1 juni in de Botanique, Brussel

Babygehuil, een Spaanse stem kondigt Los Muggers af. Aangevoerd door een man in overall en eng rubberen babyhoofd strompelt een bont zootje het podium op, een etterende noisebel barst open: welkom op het concert van Ty Segall and The Muggers.

De 28-jarige rocker, de boeiendste figuur uit de Amerikaanse indie-rock, heeft een transformatie ondergaan. Vandaag is de productieve blonde surfer uit LA niet langer de in zichzelf gekeerde gitaargeselaar, maar Sloppo, een manische performer met de *raw power* van Iggy Pop.

In de volgepakte Botanique keek Sloppo met sardonische blik het publiek in, dat hem op een bepaald moment letterlijk op handen droeg. De ironie die Segall vroeger afzwoer, werd weggevaagd met stoere rockposes. Segalls recentste album, *Emotional mucker*, waarin hij een bizar verhaal vertelt van een volwassene, door snoep verdoofde baby op zoek naar zijn mama, werd er nagenoeg helemaal doorgejaagd. In songs als 'Californian

hills', 'Candy Sam' en 'Breakfast eggs' kon je een metafoor lezen voor onze emotieloze, hypergeconnecteerde consumptiemaatschappij.

Maar de enigmatische ziener doet niet aan boodschappen en hult zich liever in mysterie. Schuimende rockenergie stond het hele optreden centraal, de zanger krijsend en headbangend tegen de woeste *wall of sound*. Hoe meer *fucked up* zijn land wordt, hoe groter de waanzin. Die werd morsig verklankt door een vijfkoppige band waarin het kruim van de Californische garage-rockscene meejamde. Segalls vervormde, lennoneske stem zat weggestopt tussen de verbasterde T.Rex-riffs en loden Sabbath-gitaren. Zwiepend toetsen overgoten de donkere lap gruis met een geflipt, psychedelisch sausje. Wie dacht alles gezien te hebben van Segall, werd verrast door dit ontregelende universum.

Na de gemuteerde glamrock van *Emotional mucker* graaide Segall uit zijn omvangrijke backcatalogue. Tijdens het ziedende 'Thank God for the sinners' beklom een beer het podium, zette het babymasker op en stak zijn broek af. Van zoveel *Schwanz* stond zelfs Segall te kijken.

TOM ZONDERMAN